

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Вченої ради

УДУ імені Михайла Драгоманова

«*19*» *листопада* 20*23*р.

Протокол № *7*

Проректор з навчально-
методичної роботи
проф. Вернидуб Р.М.

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Теорія і практика перекладу (німецька мова)

Освітньо-професійних програм Середня освіта (Хімія)

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Середня освіта (Географія)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

галузі знань 01 Освіти/Педагогіка

**Спеціальностей 014.06 Середня освіта (Хімія), 014.05 Середня освіта
(Біологія та здоров'я людини), 014.07 Середня освіта (Географія)**

Шифр за навчальним планом ВВ 1.1.04

Київ 2023

Розробник:

Іваненко Світлана Мар'янівна, проф., д. філол. н. професор кафедри іноземних мов природничого факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

Рецензенти:

Черниш Валентина Василівна, професор, доктор педагогічних наук, завідувача кафедри методики викладання іноземних мов, й інформаційно-комунікаційних технологій Київського національного лінгвістичного університету

Блинова Ірина Анатоліївна, кандидат філологічних наук, зав. кафедри іноземних мов за професійним спрямуванням Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Обговорено та рекомендовано до друку на засіданні Науково-методичної ради УДУ імені Михайла Драгоманова «23» травня 2023__ року, протокол № 2

Голова НМР

_____
(підпис)

Роман ВЕРНИДУБ
(Прізвище, ініціали)

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня складена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 «Гуманітарні науки», затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки України 20.06.2019 №869.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з теоретичними та практичними основами перекладу фахових текстів, пов'язаних з професійною діяльністю у природничій сфері.

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна «Теорія і практика перекладу» тематично пов'язана з наступними дисциплінами, що вивчаються згідно з навчальним планом: «Практичний курс іноземної мови», «Іноземна мова», «Лексикологія», «Цифрові освітні технології (педагогічні)», «Академічна культура».

Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та практика перекладу» є ознайомлення студентів з основами фахового перекладу, озброєння їх системою загальнотеоретичних знань і умінь із сучасної теорії перекладу, уміння свідомо уникати буквалізмів, прищеплення перших навичок аналізу та редагування зробленого перекладу.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Теорія і практика перекладу» є:

- ознайомлення студентів з основними поняттями перекладу, теорією та практикою основних типів перекладу, їх функцій та сфер застосування;
- розвиток умінь та навичок використання перекладацьких трансформацій та прийомів в умовах письмового перекладу

- набуття вмінь аналізу, пояснення явищ перекладу та основних проблем, що виникають при перекладі з німецької мови на українську
- формування навичок роботи з фаховими текстами за застосування термінологічних словників та сучасних засобів перекладу (комп'ютерний переклад).

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 «Гуманітарні науки», затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки України 20.06.2019 №869.

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
		<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі теорії та практики перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
1.	<p>РН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p>	<p>ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>СК12. Здатність до організації ділової комунікації.</p>
2.	<p>РН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати</p>	<p>ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних</p>

	<p>необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.</p>	<p>технологій.</p> <p>СК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p>
3.	<p>РН8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.</p>	<p>ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>СК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p>
4.	<p>РН14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній,</p>	<p>ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>СК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p>

	науковій сферах життя.	
5.	РН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання	ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. СКЗ. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

II. Орієнтовний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредитів ЄКТС 90
годин

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання						заочна форма навчання					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		аудиторні	лекції	практичні (семінарсь)	лабораторн	СРС.		аудиторні	лекції	практичні (семінарсь)	Лаборатор	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Теорія і практика перекладу. Основні поняття курсу. Категорії адекватності та еквівалентності в перекладі.				11		19				4		26
Тема 2. Класифікація видів перекладу. Машинний переклад.				11		19				4		26
Тема 3. Лексичні та граматичні трансформації				11		19				4		26

при перекладі. Термінологія .											
Разом	90		33		57				12		78

III. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

- 1. Translationstheorie und -praxis. Äquivalenz und Adäquatheit**
  - 1.1. Besprechung des Themas im Unterricht
  - 1.2. Kurzberichte der Studenten zum Thema
  - 1.3. Testarbeit Nr. 1
- 2. Translationstypen. Maschinelles und maschinengestütztes Übersetzen**
  - 2.1. Besprechung des Themas im Unterricht
  - 2.2. Kurzberichte der Studenten zum Thema
  - 2.3. Testarbeit Nr. 2
- 3. Lexikalische und grammatische Transformationen**
  - 3.1. Besprechung des Themas im Unterricht
  - 3.2. Kurzberichte der Studenten zum Thema
  - 3.3. Testarbeit Nr. 3

IV. Засоби діагностики успішності навчання

У процесі оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовуються такі види контролю:

- **усний (поточний та підсумковий) контроль:** опитування, бесіда, співбесіда, круглий стіл, конференція, аналітичні доповіді, моделювання ситуацій, виконання тренувальних вправ, презентації;
- **письмовий (поточний та підсумковий) контроль:** реферати, тестові та модульні роботи, вправи на переклад речень та текстів професійного спрямування з іноземної мови на українську та навпаки, оформлення конспекту.

- **самоконтроль студентів:** самоперевірка, взаємоперевірка, самотестування

Модульний контроль відбувається наприкінці курсу у письмовій формі і полягає у перевірці знань і умінь студентів безпосередньо перед заліком.

V. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік: 100 балів – поточна успішність (7 семестр)

VI. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

Володіна Т.С., Рудківський О.П. Загальна теорія перекладу для першого (бакалаврського) рівня. Навч.-метод. посібник. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2017. – 296 с.

1. Генрих Вильгельмович Ейгер: Аспекты теории перевода и избранные поэтические переводы. К 90-летию со дня рождения доктора филологических наук профессора Генриха Вильгельмовича Эйгера : монография / сост. Общ. Ред. Л.С. Пихтовникова. – Х.: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2014. – 244 с.
2. Григорій Кочур і художній переклад: життєвими та творчими стежками майстра [Текст] / упоряд. Л. Коломієць. – Черкаси: Брама-Україна, 2008. – 124 с.
3. Fluck, H.-R. Fachsprachen: Einführung und Bibliographie / Hans-Rüdiger Fluck. – 5., überarb. und erw. Aufl. – Tübingen; Basel: Francke, 1996. – 361 S.
4. Іваненко С.М. Дослідження в галузі контрастивної стилістики німецької та української мов як одна з передумов професійного фахового перекладу //Формула компетентності сучасного перекладача : Матеріали VI Міжнародної наукового-методичної конференції, 25 березня 2015 р. – К.: НТУУ «КПІ». – С. 123-127.

5. Іваницька М. Особистість перекладача в українсько-німецьких літературних взаєминах: монографія / Марія Іваницька. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2015. – 604 с.
6. Кияк Т.Р., Огуй О.Д. Науменко. Теорія і практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
7. Knauer, G. Grundkurs Übersetzungswissenschaft. Stuttgart, Düsseldorf, Leipzig: Ernst Klett Verlag, 2001. – 160 S.
8. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 448с.
9. Меньшикова Н.В. Практика перекладу релігійних текстів (німецька мова) : навчальний посібник / Н.В. Меньшикова, Т.В. Супрун. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. – 173 с.

Допоміжні:

10. Röchhacker, F. Dolmetschen- Konzeptuelle Grundlagen und deskriptive Untersuchungen. Tübingen: Stauffenburg Verlag Brigitte Narr GmbH, 2007. – 336 S.
11. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису: навч. посіб. / О.В. Ребрій; за ред. : Л. М. Черноватого, В. Ш. Карабана. – Вид. 4, стер. – Вінниця : Нова книга, 2012. – 152 с.
12. Stolze, R. Fachübersetzen – Ein Lehrbuch für Theorie und Praxis. Berlin: Frank&Timme, 2013. – 416 S.
13. Сдобников, В.В. Теория перевода : [учебник для студентов лингвистических вузов и факультетов иностранных языков] / В.В. Сдобников, О.В. Петрова. – М. : АСТ; Восток-Запад: Владимир: ВКТ, 2008. – 448 с.
14. Синегуб С.В. Theorie und Praxis der Übersetzung: Deutsch–Ukrainisch. Теорія та практика перекладу з німецької мови.: Навч. посібник / С.В. Синегуб – К.: Вид. центр КНЛУ, 2018. – 272 с.

15. Федоров А.В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы): Для ин-тов и фак-тов иностр. Языков. Учеб. Пособие. – 5-е изд. – СПб: Филологический факультет СПбГУ; М.: ООО «Издательский дом «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ», 2002. – 416 с.

16. Швец А.Д. Введение в переводоведение: Учебное пособие для иностранных студентов / А.Д. Швец. – К.: Феникс, 2012 – 160 с.

Інформаційні ресурси:

1. <https://www.deepl.com/de/translator>

2. <https://www.linguee.de/>

3. <https://de.pons.com/text-%C3%BCbersetzung>

4.

https://quillbot.com/translate?utm_medium=paid_search&utm_source=google&utm_campaign=translator_developing&campaign_type=search&gclid=Cj0KCQjw6cKiBhD5ARIsAKXUdyZ_DXwZsrPh6HEtoTYweNIh_5Dk2urXQQAAeWtMvvz-D5armSV_mj0aAuixEALw_wcB